

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Dubium X. Quid sit Cambium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

videri possunt plura apud *Castrop.* toto p. 24. An autem addi possit pactum affecurationis, non tantum respectu sortis, sed etiam respectu lucri, vide dicta n. 876.

D V B I V M X.

Quid sit Cambium.

Resp. Cambium, quod permutationem signi-²⁰ 2029
ficat, hinc accipitur pro sola permutatione pe-²⁰
cuniæ: Et est contractus, quo Campsor aliquis²⁰
Campfario volenti cambit pecunias, cum lucro²⁰
aliquo præter sortem. Quod si sine intentione u-²⁰
suraria fiat, ob titulos justos tali lucro æstimabi-²⁰
les, patet non esse malum: Unde cum quatuor²⁰
sint Cambiorum genera, nimirum, 1. Cambium²⁰
minutum seu manuale, 2. Cambium per literas,²⁰
3. Cambium reale, 4. Cambium siccum seu fictum:²⁰
circa ea resolvuntur:²⁰

I. Licitum est Cambium minutum, in quo²⁰
dantur pecuniæ majores pro minoribus, vel²⁰
contrà, quia hinc sunt justi tituli aliquid lucrandi,²⁰
nimirum labor Campsoris in numeranda pecu-²⁰
nia; item diligentia in pecunia omnis generis²⁰
conquirenda, ut Campfariis quibusvis sit paratus;²⁰
item puritas materiæ & commoditas, ut cum²⁰
aurum vel alia moneta commoda datur pro mi-²⁰
nuta & incommoda. *Laym. l. 3. t. 4. c. 19. num. 4.*²⁰

II. Licitum est item Cambium per literas,²⁰
cum scilicet Campsor hinc v. g. Monasterii, prior²⁰
accipit pecunias, quas postea litteris datis alibi,²⁰
v. g. Francofurti, refundit per suos factores:²⁰
quia hinc etiam sunt justi tituli, scilicet, virtualis²⁰
trajectio pecuniæ, & ejus affecuratio; tantun-²⁰

dem enim facis, ac si Campsario pecuniam eius
 Francofurtum transferas sine periculo. Minus
 tamen Campsor exigere debet, quàm si realiter
 transtulisset. *Lay. l. c. Bonac. d. 3. q. 5. p. un. num. 7.*
Nav. man. c. 17. n. 283. Less. l. 2. c. 23. d. 3. &c.

III. Item licitum est Cambium reale, cum
 Campsor hìc Monasterii prior dat pecunias, ut
 per suos alibi eas recipiat à Campsario, qui alibi
 habet pecunias, sed eget nunc eis hìc. Titulus hu-
 jus Cambii est item translationis & asscuratio-
 nis; tantundem enim facit Campsor, ac si pecuni-
 as Campsarii absentes fisteret hìc præsentes, vel
 ut alii ajunt, ac si præsenti pecuniâ emeret absen-
 tem, quæ utique minus valet. *Laym. num. 6. & 7.*
Bon. l. c.

IV. Illicitum est Cambium fictum seu ficcum,
 quod nihil aliud est, quàm titulus lucrandi; ut
 v. g. Titius indigens pecuniis petit à Campfore
 sibi dari 100. Campsor autem non aliter dat, nisi
 Francofurti, v. g. vel alio loco distante solvendo,
 petitque ab eo pretium, quod solet dari pro locis
 similibus: Titius ergo accipit, & tamen verè non
 cogitat reddere in istis locis, imò forsan nec ha-
 bet istic correspondentem, idque constat Cam-
 psori: contractus hic est Cambium fictum, ac re-
 vera mutuum, ideoque palliata usura. Excusabi-
 tur tamen Campsor, si lucrum illud exigat titulo
 lucri cessantis. Plura vide apud *Tol. l. 5. cap. 52.*
Bon. n. 2.

V. Quod attinet ad Cambium Francofurten-
 se, in quo mercatores dantes Cambium ad pro-
 ximas nundinas, quò magis eæ distant, eò plùs
 exigunt, si ideo præcisè plùs exigatur, quia solutio
 diutiùs differtur, usura est: si autem ratione alte-
 rius

rius tituli iusti, v. g. lucri cessantis, cum pecunia²⁰
mercatorum fit instrumentum lucrandi, quo si²⁰
diutius carent, carent lucro, & quò longius est²⁰
tempus, eò plures cambium petunt, ideoque cre-²⁰
scit valor pecuniæ, tunc lucrum est iustum. *Laym.*²⁰
*n. 9. ex Mol. to. 2. d. 404. n. 10. § 11. Less. d. 6. § c.*²⁰

VI. Qui cambiando, (vel aliter) pecuniam²⁰
adulterinam accepit, five ex ignorantia aut in-²⁰
advertentia, non potest illam expendere, quia res²⁰
vitiosa non potest tradi alteri, vitio non detecto.²⁰
V. supra de vendit. Neque ex eo, quò ipse deceptus²⁰
est, potest decipere alios, cum actio, quâ deceptus²⁰
fuit, nullum ad hoc jus tribuat. *Bon. n. 4. ex Azor,*²⁰
*Sanch. &c.*²⁰

A D D E N D A.

Q. 193. Quid circa cambium sit præterea notan- 1030
dum. *R.* Seqq. §. 1. Cambium est contractus, in
quo permutatur pecunia pro pecunia, cum lucro
illius, qui in alterius gratiam permutat. Differt à
mutuo, 1. Quia cambium fit tantum in pecuniis;
mutuum etiam in aliis rebus. 2. Quia in cambio
intervenit aliqua diversitas, vel quoad pecuniam,
vel quoad locum; in mutuo potest eadem res &
eodem loco reddi. 3. Quia cambium non perfici-
tur, nisi factâ utrimque traditione pecuniæ, quæ
etiam eodem tempore fieri potest; in mutuo tradi-
tur res, alio tempore reddenda. Illud cambiũ pro-
priè dicitur manuale, quod fit eodem loco & tem-
pore, nempe statim de manu in manum. Ad cam-
bium minutum refertur, si pro pecunia dubia vel
non ubiq; recepta detur certa vel ubiq; aut saltem
hoc loco recepta. Cambium per literas aliter vo-
catur cambium ad locum, quia campfor non dat

Rr 2

pecu-

pecunias in loco, in quo est, sed per literas assignat ad alium locum; cambium autem reale dicitur cambium in loco, quia campfor ibi, ubi est, dat pecunias. Si Campfor simul exerceat negotiationem cum suis & alienis pecuniis, quas conservat, dicitur trapezita, nummularius, mensularius vel argentarius.

1031 §. 2. Justum pretium cambii est illud, quod legel vel consuetudine vel communi hominum proborum æstimatione taxatur, spectatâ vilitate monetæ permutandæ, loci distantia, periculo viarum, copiâ vel penuriâ pecuniarum aut Mercatorum in aliquo loco. Potest autem pro traiectione pecuniæ accipi pretium communiter taxatum, etiam si ipsa traiectione sit aliunde utilis Campfori, v. g. quia hic accipit suam pecuniam loco illius, quam habet Francofurti, nam ad hoc, ut communis aliqua æstimatione imponi possit & pretium accipi, sufficit, quod talis traiectione pecuniæ sit plerisque incommoda, nunc autem fiat in gratiam Campforii, ita *Cajet. Mol. Bonac. Less. Spor. t. 6. c. 6. n. 40.* quod his similibus confirmatur, nam si bajulum conduxisses, qui pecunias tuas ferret Francofurtum, si hic aliquem reperiret, qui nomine suo illas tibi solveret Francofurti, posset idem pretium condictionis accipere, ac si re ipsa transtulisset, *Less. l. 2. c. 23. n. 20.* Item sicut si conduxisses Titium, ut equum tuum duceret Francofurtum, quamvis ex alia causa eò proficisci vellet, foretque illi nunc commodissimum uti tuo equo, posset acceptare pretium, de quo tecum contraxisset, ita & hic, *Laym. l. 3. t. 4. c. 19. n. 6. Less. n. 32.* Non posse tamen campforem tantum exigere, quantum exigeret bajulus re ipsa transferens, aut qui transferendi obligat-

obligationem suscepisset, probat rectè *Less. in Auct. V. Cambium. cas. 2.*

§. 3. Aliqui ad justitiam cambii requirunt omnes conditiones, quas *Pius V. in Bulla, In eam*, requirit, nempe 1. Ne concedatur alteri pecunia solvenda in loco, in quo nullam habet aut habere potest, cum præsumptione recipiendi eam in loco, in quo eam concessit. 2. Ne pactum fiat de certo interesse lucri cessantis aut damni emergentis solvendo à Campsario, si non solverit statuto tempore. 3. Ne ob protractum vel remotiorem terminum solvendi liceat plus exigere. 4. Ut in terminis solutionum constituendis habeatur ratio longinquitatis & vicinitatis locorum, ad quos solutio destinatur: sed cùm ea Bulla vix ullibi sit usu recepta, communiter censetur non obligare, uti notant *Salas, Lugo d. 28. num. 107. Steph. t. 4. d. 9. n. 133.* hinc DD. non damnant eos, qui non observant, inquit *Less. l. 2. c. 25. num. 33.*, eò quòd constitutio illa recepta non fuerit: itaque videndum est, quid jus naturæ requirat.

§. 4. Si Titius Campsor bonâ fide det tibi hinc 100. florenos, & tu spondeas solutionem Francofurti, quia tamen ibi nec pecuniam nec notum habes, Titius pro te agat apud suum Factorem Francofurti, ut ille Titius nomine tuo per cambiales solvat illos 100, hic contractus dicitur cambium cum recambio seu cum recurso; ab aliis vocatur Vesuntinum à Vesuntio Urbe in Burgundia; ab aliis Placentinum à Placentia Italiæ urbe, eò quòd putetur istis locis primò celebratum; in hoc contractu Campsarius patitur onus duplicis cambii, Campsor autem refert duplex lucrum, & hunc contractum velut licitum defendunt *Sot. Me-*

rend. Comitulus, Mol. t. 2. d. 404. n. 13, putatque Haun. num. 395. cohonestari posse, si certo modo instituat: sed pro praxi rejiciendus est velut purum mutuum & palliata usura, uti rectè Less. Nav. Lugo num. 98. Diana p. 1. t. 8. R. 1. & p. 9. t. 8. R. 67. Burgh. cent. 3. cas. 36. Spor. autem n. 44. vocat rem diabolicam, quia re ipsa est duplex cambium fictum.

1034 §. 5. Cambium Francofurtense etiam per hoc excusatur ab aliquibus, quòd tempore propinquo nundinis fit copia pecuniarum, adeoque multitudo Campforum faciat cambium vilius, è contrà tempore remotiore est minor copia, unde cum talis pecunia habeat se per modum mercis, pretium ejus augebitur ex penuria venditorum & minuetur ex copia: ita innuunt Cajet. Med. Tol. Sa, Salas cum Castrop. d. 7. p. 7. n. 3. Laym. num. 9. Lessio n. 35.

1035 §. 6. Notant Less. à n. 34. Laym. n. 8. alique communiter, non esse injustum, si campfor, præter ordinarium pretium cambii, quærat lucrum ratione majoris valoris pecuniæ in uno loco, quàm in alio, uti si hîc, ubi multùm valent ducati, numeret 94. ducatos, & postea in Italia, ubi minùs valent, recipiat 100. quamvis cum illis ex Italia iterum huc negotiando aliud lucrum reportet, hæc enim spectant ad industriam.

1036 §. 7. Si Titius det famulo meliores pecunias Creditori solvendas, famulus autem commutet illas vilioribus, quibus cum lucro suo solvat, secundùm dicta p. 1. num. 1045. non peccat saltem graviter, quamvis faceret sine præsumpto consensu domini, uti habet communior contra Castrop. d. 7. p. 3. communiter tamen peccabit venialiter

nialiter contra fidelitatem & observantiam, debitam Domino. Quòd si Titius expressè mandasset tradi easdem pecunias, aut si poterat plus obtinere à Creditore quàm solutionem debiti, aut si ipse voluisset sibi reservari pretium cambii, si permutarentur &c. posset peccare famulus graviter & teneri restituere, uti cum communi *7lls. t. 4. d. 2. num. 452.*; similiter si famulus à Titio destinatus fuisset, ut reciperet pecunias ab aliquo nomine ipsius Titii, famulus non posset eas permutare, quia hoc ipso quòd traderentur famulo, Titius acquireret jus ad illas, quale tamen jus non acquisiverat creditor, cui solvendum erat à famulo, *Laym. n. 5.*

§. 8. Civis licitum est cambiare seclusâ prohibitione Magistratûs; contra quam si quis cambiet, *Sot.* dicit fore mortale, sed meritò negant *Mol. Less. Laym. Tamb. Sporer num. 44.* nisi fortè cederet in grave damnum Reip. v. g. si per hoc bonæ monetæ extra Provinciam extraherentur & malæ importarentur, alioquin ad summum erit inobedientia levis. 1037.

D V B I V M XI.

Quid Locatio, & Conductio.

Resp. Est contractus, quo quis personam, vel rem aliquam mobilem, vel immobilem alteri ad tempus utendam, vel fruendam concedit, certo pretio aut mercede, seu pensione constitutâ. Utenda conceduntur, v. g. elocata domus, equus, servus, &c. Fruenda conceduntur, elocata

R r 4

vacca,